

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

7/5317

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-1032
Konu : Yazılı Soru Önergesi

23.../12/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM' nin 14.11.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-9158 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Sayın Kemal DEMİREL' in, 7/5317 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Veyis EROĞLU
Bakan

EK
Cevabi yazı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL DEMİREL' İN
7/5317 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Ülkemizde teknolojik çöplerin ve atıkların geri dönüşüm süreci ne aşamada?*

SORU 2. *Bakanlığınızın bu konuyla ilgili olarak bu güne kadar yaptığı çalışmalar nelerdir?*

CEVAP 1,2. Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği 31.08.2004 tarihli ve 25569 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Bunun yanı sıra Avrupa Birliği tarafından ülkemize sağlanan Katılım Öncesi Mali Yardım 2004 yılı programlaması kapsamında "Türkiye'de Çevre Alanında Program Geliştirme 2004" projesinin "Özel Atık Yönetimi" bileşeni TR/2004/IB/EN/01 projesi 30.11.2005 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmış ve söz konusu proje Mayıs 2008'de tamamlanmıştır. Proje süresince Atık Katalogu (2000/532/EC), Atık Yağlar (75/439 EEC), PCB/PCT (96/59/EC), Kullanılmış Pil ve Akümülatörler (91/157/EEC, 98/101/EC) ve Ömrü Dolmuş Araçlar (2000/53/EC) direktiflerinin ülke mevzuatımıza uyumlaştırılması ve teknik kılavuzlar ile uygulama planlarının hazırlanması konuları çalışılmıştır.

SORU 3. *Kullanım ömrünü tamamlamış elektronik cihazların çevreye olan olumsuz etkilerini asgari düzeye indirmek için ne tür tedbirler alınıyor?*

CEVAP 3. Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Sınırlandırılmasına Dair Yönetmelik 30.05.2008 tarihli ve 26891 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olup, 30.05.2009 tarihinde yürürlüğe girecektir. Diğer taraftan Bakanlık içerisinde yürütülen Yönetmelik çalışmalarına paralel olarak, 2002/96/EC (Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar) sayılı Direktif kapsamında elektrikli ve elektronik atıklarla ilgili taslak yönetmelik çalışmaları da devam etmektedir. Bu direktifle ilgili yönetmelik çalışmalarının, 2008 yılsonu itibarıyla tamamlanarak, yayımlanması hedeflenmektedir.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalarla (AEEE) ilgili olarak bu sektörde faaliyet gösteren geri dönüşüm firmalarının kayıt altına alınması için Bakanlığımızca bu firmalara uygunluk yazısı verilmektedir. Bu firmalar, toplanan AEEE'leri elle/mekanik olarak parçalara ayırmaktadırlar. Ayrılan parçalar demir, bakır, alüminyum, krom, pirinç, plastik, karton, tahta, elektronik devre, elektronik parça, elektrikli malzemeler vb. olarak ayrıştırılmaktadır. Yurt içinde kullanım olanağı olmayan elektronik devre, elektronik parça, elektrikli malzemeleri ile plastik, değerlendirilmek üzere yurtdışına (Belçika, Almanya ve Fransa gibi) ihraç edilmektedir. Ayrıca yine AEEE'lerle ilgili olarak Bakanlığımızca yürütülen UNEP/MAP Projesi kapsamında Türkiye'de 2015 yılına kadar oluşabilecek AEEE miktarlarına ilişkin projeksiyon çalışmaları yapılmaktadır.

SORU 4. *Kullanılmış pillerin saklanması ve imhası ile ilgili neler yapılmaktadır?*

SORU 4. *Enerjisi bitmiş pillerin geri dönüşüm sürecine yönelik yapılan ulusal ve yerel çalışmalar nelerdir?*

CEVAP 4. Piyasaya sürülen pil ve akümülatörlerin atık haline döndükten sonra toplanması ve geri kazanılmasına yönelik yasal altyapı oluşturulmuş ve Avrupa Birliği direktifleriyle uyumlu hazırlanan Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelikle atık pil ve akümülatörlerin kaynağa ayrı toplanması, taşınması ve geri kazanılması hedeflenmiştir. Atık pil ve akümülatörlerin kullanıldıktan sonra çöpe atılmaması, insan ve çevre sağlığına zarar vermeden geri

dönüşümünün sağlanması ve bu konuyla ilgili tüketicinin bilgilendirilmesi amacıyla pil ve akümülatörlerin Avrupa Birliği'nin 93/86/EC sayılı Direktifi normlarına uygun işaretlenmesi ve etiketlenmesi zorunluluğu yine söz konusu yönetmelik ile sağlanmıştır.

Ülkemizde piyasaya sürülen piller genel olarak çinko karbon, alkali mangan, çinko hava, cıva oksit, gümüş oksit, lityum, nikel kadmiyum, nikel metal hidrat, lityum iyon, lityum polimer ve kurşun asit olarak sınıflandırılabilir. Piyasaya sürülen pillerin yaklaşık %4'ü Ni-Cd pil, %3'ü cep telefonlarında kullanılan Li-İyon pil ve %1'i ise Ni-Mh pillerdir. Bu üç pil türü de geri kazanım anlamında ekonomik değere sahip metal ihtiva etmektedirler. Ülkemizde bu tür pillerin geri kazanımı yapılamamakta olup, endüstride kullanılan Ni-Cd ve Ni-Mh piller ile cep telefonlarında kullanılan Li-İon piller kaynakta ayrı toplanmakta ve geri kazanım amacıyla yurtdışına gönderilmektedir.

2006 yılında yaklaşık 52 ton, 2007 yılında ise yaklaşık 41 ton Ni-Cd, Li-İon ve Ni-Mh pil geri kazanılmak üzere Belçika ve Fransa'da bulunan pil geri kazanım tesislerine gönderilmiştir. Lityum iyon pillerin geri kazanımı sonucu özellikle kobalt ve demir, Nikel kadmiyum pillerin geri kazanımı sonucu kadmiyum veya ferronikel, nikel metal hidrat pillerin geri kazanım sonucunda ise nikel ve demir elde edilmektedir. Pillerin bertarafı konusunda, İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait Kemerburgaz Katı Atık Depolama sahasında 4 adet depo, İzmir Büyükşehir Belediyesinin Harmandalı düzenli depolama sahasında ise 1 adet atık pil bertaraf deposu bulunmaktadır. Bununla birlikte atık pillerin geri kazanımı sağlamak üzere Kocaeli ve İzmir'de iki adet ayrıştırma tesisi bulunmaktadır. Genel toplama verileri ise; 2006 yılında yaklaşık 200 ton atık pil toplanmış ve bertaraf edilmiştir. 2007 yılında toplanan ve bertarafa gönderilen atık pil miktarı yaklaşık 234 tondur. 2008 yılı ilk yarısında toplanan atık pil miktarı ise 100 tondur.

SORU 5. *Bu konuyla ilgili halkın bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi için neler yapmayı planlıyorsunuz?*

CEVAP 5. Ülkemizde pil toplama konusunda ortak bir sistem oluşturmak üzere pil ithalatçıları tarafından Taşınabilir Pil Üretici ve İthalatçıları Deməği- TAP kurulmuştur. TAP, Türkiye genelinde 75 İl Belediyesi, 29 İstanbul İlçe Belediyesi, 8 Zincir Market ve 7 Üniversite ile atık pillerin toplanması konusunda yapılan protokoller çerçevesinde birlikte çalışmaktadır. Bu kapsamda 15.000 bidon ile 40.000 atık pil toplama kutusu dağıtılmıştır. Tüketicilerin bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi kapsamında, TAP tarafından İstanbul'da Beşiktaş, Üsküdar, Ümraniye, Güngören, Bahçelievler ve Beykoz, Adapazarı, Muğla, Bursa, Ordu ve Trabzon'da eğitim seminerleri düzenlenmiş, ülke geneline yayılmış büyük firmalarla işbirliği yapılarak toplama kutuları ve afişler dağıtılmıştır.

Okullarda eğitim seminerleri düzenlenmiştir. Bu kapsamda, Ankara ilinde 12 Şubat - 31 Mayıs 2007 tarihleri arasında 1.106 okulu kapsayan ödüllü atık pil toplama kampanyası gerçekleştirilmiştir. Kampanya kapsamında 1.106 okuldan 13.904 kg atık pil toplanmıştır.

Ayrıca, TAP, Türkiye'nin her yerinden toplanan atık pillerin Aras Kargo Şubelerine (800 civarında) getirilmesi ve bu şubelerin atık pil toplama merkezi olarak rol oynaması yönünde bir çalışma başlatmıştır. Bu çalışma kapsamında bütün yurtda duyarlı vatandaşların biriktirdikleri pilleri bırakabilecekleri bir merkez oluşturulmuştur. Bu iş için vatandaşlardan herhangi bir ücret talep edilmemektedir. Kargo şubelerinde toplanan atık piller ise Aras Kargo tarafından belirli periyotlarda Derneğin belirleyeceği pil ayrıştırma merkezlerine ücretsiz nakledilmektedir.

